

ספריית המטכ"ל ע"ש
רא"ל חיים לסקוב ז"ל

רח' דוד אלעזר 3
הקריה ת"א

ספרים חדשים בספריית המטכ"ל

הדמוקרטיה הקפיטליסטית ידעו לפתור כל בעיה שתתעורר בדרכי שלום.

לאזור המהפכות יש שלושה מאפיינים: 1. זהו אזור שמסוכן לחיות בו – אנשים נהרגים בפרוץ משברים וקונפליקטים מקומיים; 2. באזור זה יש תקווה רבה לשיפורים דמוקרטיים; 3. כל משבר שיפרוץ באזור זה לא יזעזע את השקט השורר בו. לפיכך אפשר להגיע למסקנה הבלתי נמנעת, כי ארצות-הברית לא תידרש להתערב בכל צורה שהיא במשברים אזוריים מינוריים אלה, שכן לא נשקפת לה כל סכנה מהם. למעורבים במשברים יהיה קשה מאוד אפוא לבקש את עזרתה של ארצות-הברית ולקבלה.

Eyal, Jonathan
Europe and Yugoslavia: Lessons from a Failure

London, Royal United Services
Institute for Defence Studies, 1993
(G12437)

המחבר סבור, כי המשבר ביוגוסלביה היה בלתי-נמנע. בספרו זה הוא אינו מנתח את המשבר עצמו, או את סיבותיו, שכן לדעתו אין עדיין פרספקטיבה כדי לבסס ניתוח אובייקטיבי של המתרחש.

אייל דן בניהול המשבר מבחינות מדינית ובינלאומית ובמאמצי המדינות להשבת הסדר על כנו. הוא בוחן את טעויותיהן של

שאיפיינו את המדינה. סקירה זו יכולה לשמש מדריך מצוין לצורך ניתוח העתיד המדיני וגורמי הלחץ במדינות חבר הלאומים.

לדברי המחברת, גורבצ'וב נכשל בהקמת מדינה פדרלית בגלל חתירתו לבסס את מעמדו הנשיאותי ולחזקו. היא מדגישה בספר את כל אותם הגורמים הלאומניים שהניעו לפירוד, אך זונחת את הדיון בגורמים שהיו נאמנים למפלגה הקומוניסטית, אשר נמנו עם האליטות הקומוניסטיות, שלא היו מעוניינים בפירוד.

Singer, Max & Wildavsky
Aaron
The Real World Order: Zones of Peace, Zones of Turmoil
Chatham, New Jersey, Chatham
House Publications, 1993
(G12855)

המחברים מציגים בספר זה תפיסה חדשה ומהפכנית במידת-מה של העולם כפי שייראה בעידן שלאחר המלחמה הקרה. הספר מחולק לשני פרקים: הפרק הראשון דן בחלוקת העולם לשני חלקים: חלק השלום והדמוקרטיה וחלק המהפכות וההתפתחויות; הפרק השני כולל ניתוח פוליטי ומדיני של העולם על שני חלקיו. אזור השלום מתאפיין בכך, ששום סכנה אינה נשקפת למדינות הכלולות בו. המדינות

המושג "הסדר העולמי החדש" חודר היום יותר ויותר לעגה של העוסקים ביחסים בין-לאומיים ובקונפליקטים מינוריים ואזוריים. להלן יסקרו ארבעה ספרים, העוסקים בקונפליקטים כאלה והמנסים לחזות את דמותו של העולם כתוצאה מהזעזועים המקומיים האלה.

Encausse, Helene Carrere F.
**The End of The Soviet Empire:
The Triumph of the Nations**
New York, A New Republic Book —
Basic Books - Harper Collins
Publications 1993
(G12871)

המחברת היא סובייטולוגית וחברה באקדמיה הצרפתית. היא נחשבת לאחד המומחים הבין-לאומיים בנושא ברית המועצות לשעבר ומדינות חבר הלאומים בנות ימינו. מחקרה חזו עוד לפני שנים רבות את נפילת ברית-המועצות ואת ההתעוררות הלאומנית בה.

בספר זה היא מראה כיצד המנהיגים הסובייטים, כולל גורבצ'וב, לא השכילו לזהות נכונה את הסכנה שנשקפה לברית המועצות כ"אימפריה" מצד גורמים לאומניים ובשל ההבדלים האתניים

השונים שהשתתפו במלחמה.

Mazarr, Michael J., et al.
**Desert Storm: The Gulf War and
What We Learned**

Boulder, Westview Press, 1993
(G12800)

הספר מתמקד בהפקת הלקחים הצבאיים והגיאופוליטיים של משבר המפרץ. המחברים מנתחים את פרטי המשבר ואת השתלשלות האירועים ומנסים להגיע למסקנות באשר לניהול משברים דומים בעתיד.

כדי להגיע למסקנות האלה משלבים המחברים את דעותיהם של מדינאים ואנשי צבא, שהיו שותפים לתכנון ולקבלת ההחלטות, עם דעותיהם של אנשי אקדמיה, המנתחים את הדברים בצורה אובייקטיבית יותר.

המסקנות מתייחסות גם לתוצאות המשבר ולהשפעתן על התקופה שלאחר המלחמה הקרה – המכונה "הסדר העולמי החדש".

Freedman, Lawrence and
Karsh, Efraim
**The Gulf Conflict 1990-1991:
Diplomacy and War in the New
World Order**

Princeton, Princeton University Press,
1993
(G12795)

המבוא של ספרם של לורנס וקרש עוסק במושג "הסדר העולמי החדש". המחברים גיבשו את דעותיהם על בסיס הגל הראשון של הפרסומים שהופיעו מייד לאחר מלחמת המפרץ, ומנתחים את המשבר מבחינה מדינית לקריסת ברית המועצות ולשינויים שחלו באירופה יש חלק בלתימבוטל בפרוץ המשבר ובעיתוי של פלישת צבאות עיראק לכוויית. לצד המהלכים הדיפלומטיים של המשבר מנתחים המחברים גם את האסטרטגיה הרבתי שלו.

הכורדים והשיעים ודן במקומה של אופוזיציה במשטר רווי טרור זה. בספר מאמרים שונים שנכתבו על-ידי עיראקים וכורדים, החושפים את דיכוי זכויות האדם על-ידי המשטר.

Schofield, Richard
**Kuwait and Iraq: Historical
Claims and Territorial Disputes**

London, Royal Institute of
International Affairs, 1993
(G12714)

עבודה זו הוכנה עבור תוכנית המזרח התיכון של המכון המלכותי ליחסים בין-לאומיים בלונדון. העבודה כוללת שבעה פרקים. בשלושת הפרקים הראשונים נערכת סקירה מפורטת על כוויית מאז המאה ה-18: מעמדה הבין-לאומי, גבולותיה, יחסיה עם בריטניה ועם מדינות האזור. הפרק הרביעי דן בהתפתחות הוויכוח הטריטוריאלי בינה לבין עיראק. הפרק החמישי דן בתקופה שעד פרוץ מלחמת המפרץ, ואילו הפרק השישי סוקר את פלישת עיראק לכוויית ואת נסיגתה ממנה במרס 1991. הפרק האחרון דן ביישוב המשבר ובהסכמה על גבולות בין עיראק וכוויית, ומוצגות בו מסקנות.

Allen, Charles
**Thunder and Lightning: The RAF
in the Gulf – Personal
Experiences of War**

London, Warner Books, 1994.

המחבר ריאיון כמאה וחמישים אנשי צוות אוויר של חיל-האוויר המלכותי, שסיפרו לו את סיפוריהם האישיים, ומתאר במפורט את "מלחמת 1000 השעות" של מלחמת המפרץ. הוא מתחיל בתדריך הראשוני, שבו הוגדר תפקיד חיל-האוויר המלכותי כמתגבר הסגר על עיראק ועד להיותו למרכז הלוחמה באוויר וביבשה. הספר מתאר את כל השלבים ואת תרומת החיל לשינוי פני הלוחמה המודרנית.

הספר מתאר את המלחמה כפי שנראתה מתא הטייס, את שיתוף הפעולה ואת ההבדלים בגישה שבין חילות האוויר

המדינות שהתערבו ואת הסיבות להן. כמו כן הוא עוסק בשאלה כיצד הצליחו הכוחות הפנימיים לשמור על שלהבת המלחמה.

Almond, Mark
**Europe's Backyard War: The War
in the Balkans**

London, Mandarin, 1994
(G12839)

המחבר דן בספר זה במשבר הרציני והממושך ביותר מבין המשברים שפרצו באירופה בעידן שלאחר המלחמה הקרה – המשבר ביוגוסלביה. הוא מתרכז במיוחד באוזלת היד של העולם המערבי לשים קץ למשבר האזורי הזה. הוא מנתח את הסיבות הלאומיות והבין-לאומיות לפרוץ המשבר, ומשרטט את דמותה של אירופה בעתיד.

מלחמת המפרץ של 1991 היתה המלחמה המתוקשרת ביותר. הרבה מאוד נכתב עליה במהלכה ומייד אחריה, אבל רק לאחרונה ראו לאור מחקרים ועבודות המנתחים אותה בפרספקטיבת זמן. להלן סקירה על חמישה ספרים בנושא עיראק והמלחמה.

Hazelton, Fran (ed.)
**Iraq Since the Gulf War:
Prospects for Democracy**

London, Zed Books, 1994
(G12703)

הספר מתאר את החיים של העם העיראקי במשטר טירני בעיראק שלאחר מלחמת המפרץ, את קריסת הכלכלה, ואת דיכוי העם על-ידי מפלגת הבעת'.

המחבר בוחן מקרוב את האופן שבו מצליח המשטר להחזיק מעמד, ומציג את עמדות אנשי המפתח במפלגת הבעת' באשר לדמותה של עיראק בעתיד.

הספר כולל פרקים נרחבים, הדנים בבעיות החברתיות והפוליטיות. אחד הפרקים מוקדש למלחמת איראן-עיראק ולהשפעתה על חיי החברה והכלכלה במדינה. המחבר מעלה גם את בעיית

